

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Development of Effective Academic Administration Model through Leadership and Teamwork
Approach in schools of Secondary Educational Service Area Office in the North-eastern Region.

ชำนาญ บุญวงศ์ ดร.กระพั่น ศรีงาน รองศาสตราจารย์มาลีณี จุฑาปะมา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมไปใช้ในสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบ ประชากร จำนวน 935 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ระยะที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบ ประชากร จำนวน 105 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียนลำปลายมาศ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามวัดความสอดคล้อง เหมาะสมของรูปแบบ คู่มือการบริหารจัดการรูปแบบและแบบสอบถามการทดลองใช้รูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิจัย 1) สถิติการทดสอบรูปแบบ การวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบ (Model Fit) โดยใช้โปรแกรม AMOS 2) สถิติผลการทดลองใช้รูปแบบ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t – test ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา มี 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา และด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติทุกด้าน และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ทุกด้าน

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา รูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยกระบวนการบริหารงานวิชาการ ภาวะผู้นำ มีอิทธิพลตรงและเป็นสาเหตุการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ในด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมผ่านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และเป็นสาเหตุของการบริหารงานวิชาการที่มี รวมทั้งภาวะผู้นำมีอิทธิพลตรงและเป็นสาเหตุของการทำงานเป็นทีม

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นหลังใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : กระบวนการบริหารงานวิชาการ, ภาวะผู้นำ , การทำงานเป็นทีม

ABSTRACT: This research aimed to 1) study effective components of academic administration model through leadership and teamwork approach in schools 2) formulate and develop effectiveness of academic administration model through leadership and teamwork approach in school 3) study the effect of effectiveness academic administration model through leadership and teamwork approach in schools. The sampling are divided into 2 phases ; 1) Create and develop the model and 2) the implementation of the model. In the first phase, 360 school administrators in the Secondary educational Service Area Office located in the North-eastern region are chosen as Samples. Where as in the second phase 52 administrators and teachers at Lamplaimat school were chosen as Samples. The instruments employed in this research were the questionnaires that measured relevance and appropriateness of the model, the manual in management and the questionnaires in implementation of the model. Two different statistics were used here ; 1) AMOS was used to determine the appropriateness of the model and 2) statistic results were indicated in mean, standard deviation and t-test. The research findings are as follows:

1. The result of the components of effective academic administration model through leadership and teamwork approach in schools in terms of academic administration process, leadership, teamwork, and effective administration in schools has shown that there was latent variable in all components. The data was illustrated in normal curve in all components and the formulated administration model was consistent. The empirical information was in fixed model in all components.

2. The result of the formula and the development of the effective academic administration model through leadership and teamwork approach in schools. consistent with empirical information, namely; academic administration process and leadership appeared to have a direct dominant and was the major reason for effective academic administration. However, in terms of teamwork, academic administration process and leadership appeared to have an indirect dominant and it was also the reason for effective academic administration. Ultimately, leadership appeared to have a direct dominant and was the reason for effective teamwork.

3. The result of the formulated effective academic administration model through leadership and teamwork approach in schools The level of agreement was higher after using the model and it was found that there were statistically significant differences at .01 levels.

Keywords: Academic Administration , Leadership , Teamwork Approach

บทนำ การศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพทุกระดับการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการมีการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2545 ซึ่งมีเจตนารมณ์ต้องการจัดการศึกษาให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงานวิชาการ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน ต้องปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารและการทำงานเป็นทีม แต่ปัจจุบันปัญหาด้านวิชาการในการจัดการศึกษาในประเทศไทย ยังอยู่ในระดับไม่น่าพึงพอใจ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกรายวิชา ผลการสอบ PISA ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 52 จาก 65 ประเทศทั่วโลก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2556 : 50) และยังพบว่านักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง ยังมีนักเรียนจำนวนมาก นักเรียนขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่สนใจเรียน ไม่เข้าห้องเรียน และหนีเรียน ทำให้ไม่สามารถจบการศึกษาช่วงชั้นต่างๆ อีกทั้งนักเรียนมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม เช่น ทะเลาะวิวาท ชู้สาว แต่งกายไม่เรียบร้อยไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา เล่นเกม และติดยาเสพติด(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 1- 3) จากปัญหาต่างๆ ข้างต้น ทำให้การจัดการศึกษาด้านวิชาการไม่มีประสิทธิภาพ ตามที่ต้องการ การที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ (Stogdill. 1948 : 11) และมีการทำงานเป็นทีม (Guzzo and Dickson. 1996 : 83) ทั้งสองปัจจัยจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา เพื่อพัฒนางานวิชาการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำ ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเป็นทีม ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ปฏิบัติงานตามภารกิจให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมไปใช้ในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development ; R & D) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนการวิจัย มี 2 ระยะ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. กำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา โดยศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา

2. วิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ กระบวนการบริหารงานวิชาการ ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา

3. สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 ไร่ รูปแบบที่มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา และด้านประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

4. สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อความของรูปแบบ จำนวน 81 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.94

ระยะที่ 2 การนำรูปแบบไปใช้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างคู่มือการบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดลองปฏิบัติจริง โดยดำเนินการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดสาระสำคัญของคู่มือ ประกอบด้วย บทนำ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ วิธีการบริหารจัดการ เทคนิคการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ตรวจสอบคุณภาพคู่มือการบริหารจัดการจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ผลปรากฏว่าคู่มือมีความเหมาะสมมากที่สุดโดยรวม เท่ากับ 4.80

2. สร้างแบบสอบถามการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา โดยดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อกำหนดข้อความวัดความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ จำนวน 14 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้ดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.70 – 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 เขตพื้นที่การศึกษา 20, 25, 26, 31, 32, 33) จำนวน 360 คน

ระยะที่ 2 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียนลำปลายมาศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 52 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความกลมกลืนของรูปแบบสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้โปรแกรม AMOS โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้ (กรีซ แร่งสูงเนิน. 2554 : 70 - 79)
 - 2.1 ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ค่าที่ได้น้อยกว่า 2 เป็นค่าที่ดี
 - 2.2 ระดับความน่าจะเป็น (Probability Level) ค่า p-value สูงกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสม และสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
 - 2.3 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าตั้งแต่ .95 ขึ้นไป ค่าที่ระดับ 0.95 เป็นโมเดลที่เหมาะสม
 - 2.4 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าตั้งแต่ .95 ขึ้นไป ค่าดัชนีที่ระดับ 0.95 เป็นระดับที่โมเดลถูกยอมรับ
 - 2.5 ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าน้อยกว่า .05 เป็นค่าที่ดี
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทดลองใช้รูปแบบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่า t – test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาและด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ และมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบ พบว่า ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา และด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย ซึ่งค่าความเบ้มีค่า น้อยกว่า 2.00 และค่าความโด่งมีค่าน้อยกว่า 7.00 แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรสังเกตได้ มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติทุกด้าน

1.2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านที่ 1 กระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านที่ 2 ภาวะผู้นำ ด้านที่ 3 การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ด้านที่ 4 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ทุกด้าน แสดงว่า รูปแบบสมมติฐาน มีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทุกด้าน

2. ผลการสร้างและพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา พบว่า เมื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบสมมติฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น รูปแบบยังไม่มี ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ในการพิจารณา ผลการทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ที่ $df = 84$ เท่ากับ 5.59 โดยมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .89 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน เชนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .92 และค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ RMSEA เท่ากับ .09 ซึ่งทุกค่าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้ปรับรูปแบบสมการโครงสร้างเป็นรูปแบบประหยัด โดยการใช้ดัชนีปรับรูปแบบ (MI) เพื่อลดจำนวนตัวแปรสังเกตได้ให้น้อยลง เนื่องจากจำนวนตัวแปรสังเกตได้ที่มีอยู่เดิมมีจำนวนมาก และมีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกันสามารถเป็นตัวชี้วัดตัวเดียวกันได้ และเมื่อตรวจสอบรูปแบบหลังการปรับเป็นรูปแบบประหยัด พบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจาก ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ที่ $df = 43$ เท่ากับ 1.54 โดยมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .08 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ RMSEA เท่ากับ .03

2.2 ผลการตรวจสอบอิทธิพล พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ได้รับอิทธิพลตรงจากด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการและด้านภาวะผู้นำ ส่วนด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ได้รับอิทธิพลตรงจากด้านภาวะผู้นำ และยังพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา มีอิทธิพลทางอ้อมต่อด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ โดยส่งผ่านด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาในการอภิปรายออกเป็น 3 ส่วน ซึ่งในแต่ละส่วนมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงออกต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัย พบว่า ระดับการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับเห็นด้วยเป็นอันดับแรก และด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับเห็นด้วยแต่เป็นอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแสดงออกในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ต่อกระบวนการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงาน การนำแผนไปปฏิบัติ การตรวจสอบและการประเมินผล การปรับปรุงงานวิชาการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำทฤษฎีการบริหารของเดมมิง (Deming Cycle) หรือวงจรคุณภาพ (PDCA) มาจัดเป็นกระบวนการ พัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรีน สงค์ประเสริฐ (2550 : 191 -197) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีศักยภาพในด้านการบริหารจัดการที่อยู่แล้วและบริหารงานวิชาการมานานจนมีผลเกิดขึ้นเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย

1.2 ด้านภาวะผู้นำ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแสดงออกต่อด้านภาวะผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถ ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือถูกแต่งตั้งให้เป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ เป็นผู้มื่อทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น สามารถใช้อิทธิพลโน้มน้าวให้บุคคลอื่นยอมปฏิบัติตามซึ่งศิลปะจูงใจเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ให้บุคคลเหล่านั้นเต็มใจที่จะทำงานให้สำเร็จผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดของสตอกดิล (Stogdill (1948 : 11) มาศึกษาการแสดงออกของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ เรือนทอง (2550 : 175 -177) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารมีอาชีพ มีความคาดหวังต่อนักเรียนสูง สอดคล้องกับ งานวิจัยของปิลัญ ภูมิพิมพาคม (2550 : 229-231) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และยังสอดคล้องงานวิจัยของ ชวนพิศ สิทธิธาดา (2552 : 198 – 199) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ ที่มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีภาวะผู้นำ สามารถนำองค์กรได้อย่างเหมาะสม เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของทุกฝ่าย

1.3 ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแสดงออกในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยต่อการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ปัญหา การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผนปฏิบัติการ การนำแผนไปปฏิบัติ การประเมินผลลัพธ์จากการดำเนินการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดของกัชโซและดิกสัน (Guzzo and Dickson. 1996 : 83)มาเป็นแนวทางพัฒนาทีมงาน สอดคล้องงานวิจัยของยูลค์ (Yulk. 1998 : 126) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการทำงานร่วมกันโดยอาศัยรูปแบบการทำงานเป็นทีม พบว่า การทำงานร่วมกันจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของแต่ละคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรีน สงค์ประเสริฐ (2550 : 191-197) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีม มีการพัฒนาทีมงานวิชาการในสถานศึกษา ผลการประเมินพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องงานวิจัยของ วิภา ทองหง่า (2554 : 292 - 294) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบ

บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และยังสอดคล้องงานวิจัยของ ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์ (2555 : 148 – 152) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการแสดงออกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก คือ ความร่วมมือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและทีมงานวิชาการมีความตั้งใจในการทำงานและประสานความร่วมมือทำให้เกิดความสำเร็จ

1.4 ด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการแสดงออกอยู่ในระดับเห็นด้วย ต่อด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาครู การพัฒนา นักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของแซมมอนด์, ฮิลแมน และมอร์ติเมอร์ (Sammonds, Hillman & Mortimore. 1995 : 8) มาเป็นแนวคิดในการดำเนินการ สอดคล้องกับงานวิจัยของงลักษณ์ เรือนทอง (2550 : 175-177) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยผู้บริหารและครูเป็นมืออาชีพ และรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ที่มี ความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษา

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพได้รับอิทธิพลตรงจากกระบวนการบริหารวิชาการและภาวะผู้นำ แสดงว่ากระบวนการบริหารวิชาการและภาวะผู้นำเป็นสาเหตุของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ได้รับอิทธิพลตรงมาจากภาวะผู้นำ แสดงว่าภาวะผู้นำเป็นสาเหตุของการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา และอิทธิพลทางอ้อม การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษามีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยส่งผ่านกระบวนการบริหารงานวิชาการ แสดงว่า การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาเป็นสาเหตุของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยผ่านกระบวนการบริหารงาน วิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550 : 191-197) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก เช่นเดียวกับ วิภา ทองหง่า (2554 : 292 - 294) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความ เหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและใช้ประโยชน์ ได้จริง สอดคล้องกับการวิจัยของ สมใจ อุดมศรี (2554 : 159 – 160) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้การกระจายอำนาจการบริหาร งานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติกาญจน์ ปภีพันธ์ (2555 : 144 – 150) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตลอดจนสอดคล้องงานวิจัยของ ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์ (2555 : 148 – 152) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบกระจาย อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการแสดงออกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะ ผู้นำแบบกระจายอำนาจอยู่ในระดับมากทั้งสามปัจจัย คือ ความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์ และความไว้วางใจและโมเดล สมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิง ประจักษ์

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมใน สถานศึกษา ไปทดลองใช้จริงที่โรงเรียนลำปลายมาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยการใช้ แบบสอบถามความคิดเห็นการใช้รูปแบบ จำนวน 52 คน พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อน การใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ศรีสารคาม (2554 : 136 - 139) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการ ประเมินก่อนและหลังการทดลองโปรแกรมทุกประเภทเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีคุณภาพตามสมมุติฐาน การวิจัยที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเพชริน สงค์ประเสริฐ (2550 : 191-197) ที่ได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การทดลอง ใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ปรากฏ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลต่างๆมาพิจารณาเห็นว่า มีข้อเสนอแนะแก่ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษารูปแบบและคู่มือการดำเนินงาน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพราะเป็นความจำเป็นที่ต้องเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการและควรชี้แจงทำความเข้าใจกับครูทุกคนในโรงเรียนเพื่อรับทราบร่วมกันก่อนดำเนินการและปฏิบัติตามคู่มือการดำเนินการเหมือนกันทั้งโรงเรียนตลอดจนผู้บริหารต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ

1.2 การสร้างทีมงานในโรงเรียน ครูและบุคลากรต้องมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมเป็นทีมงาน เพื่อให้กระบวนการเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งโรงเรียน ไม่ควรบังคับเพราะจะไม่ประสบความสำเร็จ

1.3 คณะกรรมการบริหารงานวิชาการทุกคนต้องทราบถึงภารกิจที่ต้องปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันและมีความพร้อม เต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนเป็นไปด้วยดี ก่อนการปฏิบัติงานจึงต้องศึกษาคู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการ อย่างชัดเจน เพื่อให้ทราบแนวปฏิบัติที่ถูกต้องและแก้ไขข้อผิดพลาดได้

1.4 ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานบ่อยๆ เพื่อให้การดำเนินการไม่มีปัญหา หากมีปัญหาจะแก้ไขได้รวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการในระดับการศึกษาอื่น เช่น ระดับประถมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการบริหารวิชาการในพื้นที่อื่น เช่น ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการบริหารในงานฝ่ายอื่นของสถานศึกษา เช่น ฝ่ายบริหารทั่วไป ฝ่ายบริหารงบประมาณ หรือฝ่ายบุคคล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. กริช แรงสูงเนิน. (2554). การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

จินตนา ศรีสารคาม. (2554). การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขวนพิศ สิทธิธาดา. (2552). รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปัลลัญ ภูมิพินาคม. (2550). รูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต .สาขาวิชาการบริหารการศึกษาพิษณุโลกบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิภา ทองหง่า. (2554). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมใจ อุดมศรี. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้การกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). **มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2556). **รายงานประจำปี 2555**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ศุภกานต์ ประเสริฐรัตน์. (2555). **โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบการกระจายอำนาจของโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบการกระจายอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Guzzo , R.A., & Dickson, M.W.(1996). **Teams in organizations** : Recent research on performance and effectiveness. *Annual Review of Psychology* , 47: 307-338.
- Sammond, Hillman, & Mortimore. (1995).”**Key characteristics of effective schools a review of school effectiveness research.**’ A report by institute of educational for the office for standards in education.
- Sergiovanni, T. J. (1984). “Leadership and Excellence in Schooling” *Education Leadership*. 41(5) : 4-13.
- Stogdill. R.M. (1948). “Personal Factors Associated with Leadership : A Survey of the Literature”. *Journal of Psychology*. 25 : 35-71.
- Yulk. G. A. (1998). **Leadership in Organizations**. 3 rd ed. Prentice-Hall : n.p.